

ELŐFIZETÉS. Ár:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Észirakot nem adnak vissza.
 Egyes szám ára 10 kr.
 A nyilatkozat minden garmonisor díja 20 k.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HÍRDETESI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekül:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűs körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetésekül kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetés a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Zemplénmegye üdvözlő irata Kossuth Lajoshoz.*

Mélyen tisztelt nagy Hazafi!

A törhetlen szabadság szeretet, a hűség a haza alkotmányos jogaihoz: kimagasló fényes tulajdonai a magyar nemzetnek.

Ezekben rejlik amaz erő, a mely által sikerült hazánkat egy évezreden át, nem a legszerencsésebb körülmények között fenntartani s a magyar nemzet felsőbbségének és hatalmi állásának e hazában biztosítékait megszerezni és fejleszteni.

Hazánk multjában egymást váltották fel a fényes és borongós napok s ezeknek egymásra ható következményeiként ismételve kérdéssé tétettek jogaink és szabadságunk; de a virrasztó honszeretet soha sem késett ezeket megvédeni, vagy esetleg visszaszerezni, hogy most a béke áldásai alatt odaadó munkával, hazánkat, nemzetünket az anyagi és szellemi fejlődés terén izmossá s a jövő ezredév megküzdésére eléggé erőssé és biztosítottá tehessük.

De ha nagy a nemzet, a szabadság és hazaszeretetben, minden idők megvoltak egyszersmind tündöklő vezérei is, — kiknek a kor — melynek eseményeit intézték, nagy nevékhöz kötve van. És dicső a nagy férfiak emléke, a kik ily korszakalkotó idők vezérlésére hivatva, a nemzeti közérzetet által megkoszorozva teljesítették rendeltetésüket.

A dicsőségtől ragyogó és nemzetünk életére új korszak kezdetét határoló nagy idők emlékei fűződnek az Ön magas nevéhez is mélyen tisztelt nagy Hazafi! s a kegyelet, melyek ama kor emlékei előtt leborulunk, megköveteli tőlünk azt: hogy ezen megye közönsége is legmélyebb tiszteletének értevel sorakozzék azok közé, amelyek születése 80-ik évfordulójának alkalmából őszinte hazafias hódolattal üdvözölni siettek.

Tesszük pedig ezt annál készségesebben, mert ezen megyében ringatták bölcsőjét, ezen megye közönségének volt legelőször alkalma a hazaszeretettől lángoló szónoklataiban gyönyörködni. Innét indult el nagy rendeltetésének útjára s kezébe vette azon zászlót, a melyre az 1848-iki eszmék arany betűkkel feljegyezve vannak.

Megyénk szülöttét birjuk Önben mélyen tisztelt nagy Hazafi! és mi erre büszkék vagyunk, mert azon fényből, a mely babéros halantékait körülragyogja, ezen megyére is jut egy fénylő sugár, és büszkék vagyunk: mert, habár ezen megye számos, nagy és kitünő férfakkal gazdagította már e hazát, de ezek között Önnek nevéhez fűzve a legnagyobb dicsőség s az Ön kiemelkedő nagysága előtt a haza minden fia — tartozzék bár a hazai pártok bármelyikéhez — kegyeletes odaadással hajlik meg!

Fogadjja tehát mélyen tisztelt nagy Hazafi, legőszintébb szívből jövő üdvözlőnkét születése 80-ik évfordulójának alkalmából, mely ünnepélyes perczen egyszersmind arra kérjük a megyei gondviselést, hogy drága életét testi és lelki épséggel megáldva az emberi kor legvégsőbb határáig tartsa meg.

Kik egyébiránt maradtunk hazafiúi üdvözlőnk mellett mély tisztelettel

Zemplénmegye közönsége.

* Ezen üdvözlő-irat Viczmándy Ödön főjegyző tollából került.

A megyei teremből.

Rendkívüli közgyűlése volt a vármegyének f. hó 5-én a főispán elnöke alatt. A tanácskozási tárgyak érdekessége a bizottsági tagokat is szokatlan nagy számban gyűjtötte a zöld asztalok köré, mely azt bizonyítja: hogy a választási aktuson kívül is van még valami, ami a közügyek iránti érdekeltséget úgy, a hogy ébren tartja s elég vonzerővel bír a patres conscriptiket ázsiai közönyükből kimozdítani.

Első tárgyalás a megyék háztartásáról szóló szabályrendelet vétetett elő vagyis az arra vonatkozó belügyminiszteri intézkedés olvastott fel. Már mult számunkban jeleztük, hogy a miniszter több új tisztviselői állás rendszerezéséhez nem adta beléegyezését, mindazonáltal a megye kimerítőbb indoklás mellett újra kérelmezni fogja a szabályrendelet meghagyását a kevésbé lényegesebb kivételével.

Második tárgy volt Sátoralja-Ujhely város kérvényének felolvasása, melyben tudomására juttatja a vármegyének, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfa életének 80-ik évfordulója alkalmából a pataki-utca kiindulásánál levő sétányt „Kossuth-ter”-nek a pataki utcát pedig „Kossuth-utca”-nak neveztetni határozta el s mozgalmat indít meg arra nézve, hogy a nevezet sétányra néző 206. összeírási számú hazat, melyben egykor a nagy hazafi lakott, emléktáblával megjelölje. Hogy pedig a város ezen célját elérhesse, alazattal folyamodik a megyéhez, kérve, az általa e célulag kiküldött bizottság támogatását s annak idején a telepezés ünnepélyében való részvételét. Ha a közgyűlés, vagyis azok, kik e kérvény illetve meghívás fölött napirendre terést indítványoztak és azt felszólalásikkal pártolták — figyelmesebbek annak tartalma iránt, bizonyára jobban megfontolták volna, hogy mit tesznek s az ezáltal provokált sajnálatos vita is elmaradt volna. A világot sem tételezzük fel: hogy bárki is Kossuth nagy alakját, arról a piedestálról, melyre a történelem s a magyar nemzet közérzete állította, egy megyei konventben leszállítani próbálkoznék, éppen azért csak sajnálni tudjuk, ha oly inkorrekt nyilatkozatokat hallunk, melyek ama közérzettel sértően érinthetik. És ez fájdalom megtörtént. A szenvedélyek már-már áttörni készültek szük medrükön szavazást sürgetve, midőn Ujfalussy Endre, a város képviselőtében kérvényező főbíró felállt s — nehogy a minden párt tekintetek fölött álló nagy név a kiméltlen vita sarában egészen meghurczoltassék — kijelenté: hogy a kérvényt visszaveszi. Ezzel a vihar véget ért ugyan, de az okozott fájdalom benyomást el nem enyészteté még az sem, hogy ifj. Farkas Lajos indítványa, mely a nagy száműzött 80-ik évfordulóján a megye által — habár elkésve is — üdvözöltetni kívánja — egyhangulag elfogadtatott.

A gyűlés hátralevő tárgyaival — miután a biz. tagok nagy része elhagyá a termet — gyorsan végeztek. A honvédségnek S.-a.-Ujhelyben való állandó elhelyezése céljából, ugyancsak a városnak a honvédelmi miniszteriumhoz intézendő felirat iránti előterjesztése, — miután már időközben az illető miniszterium a város ohajának megfelelőleg intézkedett — tárgyalanná valván, discussio alá nem került. Egyhangulag elfogadtatott továbbá a korcsmai hitel korlátozása tárgyában kiküldött bizottság által betérjesztett szabályrendelet, melyben a hitel maximumául a törvény minimális tétele: 2 frt állapított meg.

Az a terem, mely délelőtt a felizgatott szenvedélyek keserűségeitől viszhangzott, délután 3 órakor már a kultur törekvések és szent, hazafias célok iránt lelkesedő eszmék küzdterévé lön s egy nagy folyam egymáshoz simuló habjainak medrét tünteté fel. A magyarnyelvet és népnevelést terjesztő egyesület tartá alakuló gyűlését. Megyénk közszeretben álló alispánja: Matolai Etele, kinek a mult össze tett idevágó indítványát a megye közlekedéssel fogadta el, mint a végrehajtó bizottság elnöke, annak működéséről beszámolt. Jelentéséből megtudtuk: hogy a szétküldött aláírási iverk nagya része még be nem

érkezett s a tagsági díjak már is 3000 frt körül járó összeget tüntetnek fel. A nagy cél kivételéhez csekélységnek látszik ugyan ez összeg, de ha meggondoljuk: hogy Sáros megyében, — hol nagyobb energiával karolták föl ez ügyet — idáig mindössze 2424 frt gyűlt be, éppen nincs okunk aggodalomra akkor, amidőn mi még csak a kezdet elején vagyunk. A szép számú közgyűlés teljes méltatással vette a jelentést tudomásul s legott hozzá látott szervezkedéséhez. Elsőben is az alapszabály tervezet olvastott fel, melynek — miután az egylet számára igen széles működési kört látszik kijelölni, amennyiben sok tárgyat ölel fel — még tüzetes elbírálás alá kellend vétetnie. A közgyűlés neki is fogott a nagy munkának, de csakhamar belátta, hogy a szóhatnamság viszketegje mellett — mely ebed után rendesen hevenyebb természetű — egy paragrafust sem lesz képes megalkotni. Bizva tehát e feladatot a jövő választmányra, az izgalommal inkább összeférő választásokon igyekezett átteni.

Nem czélunk ez alkalommal a választás előzményeit ecsetelni, sőt magát a választást kritizálni, melyből ugyancsak kitűnt, hogy az korántsem valamely tervszerű megállapodás születte, sőt inkább nagyon is improvizált dologként állt elő, hiszen akik az egylet élére választottak, hazafias szellemű tevékeny emberek s a kultura mezején rég ismert hű bajnokok, kik a magyar állameszme iránt ép úgy lelkesedve vannak mint bárki más s annak diadalra juttatása állandó törekvéseiket képezte eddig és fogja képezni a jövőben is.

Az egyesület elnökévé általános felkiáltással gróf Andrassy Tivadar; 1-ső alelnökévé: Prámer Alajos apát főesperes; 2-od alelnökévé: Fejes István ref. lelkész; pénztárnokká: Bydeskuthy Sándor; titkárrá: Matolay Béla; ügyészszé: Pékár Gyula ügyvéd; könyvtárnokká: Hornyay Kálmán; választmányi tagokká a) a központban: Viczmándy Ödön, Fesztory Tamás, Borúth Elemér, Dr. Chyzer Kornél, Dr. Erényi Jakab, Dökus Gyula, Mizsák István, Diószeghy János; a vidéken: Dessewffy Sándor, Fodor Sándor, Saxun József, Zákó Soma, Meczner Béla, Dr. Obláth Mór, Dr. Schütz Nándor, Kapossy Menyhért, Baján Imre, Ostoics Miklós, Lehoczky Endre, Nemes Lajos. Vidéki körelnökökké: Zalay István, Br. Vay Sándor, Beszterczey Ferencz, gr. Andrassy Géza, gr. Sztáray Antal, Szirmay Pál, br. Balassa István, Tutkovics József, Hamorszky András és Szerveczky Ödön választottak meg.

Levelezés.

Varannó, 1883. június 6-án.

(Püspöki látogatás.)

A tiszta kerületi evangélikus püspök, Czékus István ur Sáros megyében iskola- és egyházlátogatását bevégezvén, folyó évi június 6-án reggeli 10 órakor megérkezett a varannói járás határszélére. Kiséretében voltak: Urbán Adolf hanusfalvai főesperes, Hotvách István budaméri lelkész, mint kerületi jegyző, továbbá Szakmáry Géza a tapolyi járás segédszolgabírája, Körtvélyesi Béla földbírtokos és Oláh Gyula ügyvéd.

A varannói járás határszélén az országuton, Fekete-Patak község előtt egy diszes küldöttség fogadta a püspököt, mintegy 80 tagu vegyes hitfelekezetű, nemzeti lobogókkal feldíszített lovasbänderium és nép kíséretében. A főpap megérkezte mint a villám terjedt el az országutat ellepő impozáns néptömeg között. A nép, mint hullámzó tenger, az utakat és a körülfekvő helyeket betöltve, a banderium vezetésével, riadó és szünni nem akaró éljenzésbe tört ki. Az éljenzések megszűnté után a küldöttség elnöke, közszeretben és tiszteletben álló járási szolgabíránk Füzesgyörgy György Zemplénmegye s a varannói járás nevében üdvözölte a főpapot, ki a megható hazafias üdvözlés és a fényes fogadtatás által megelégetve, melegen köszönte meg szolgabíránk buzgó fáradozását. Ezután kezét fogott az ott levő di-

szes küldöttség minden egyes tagjával. El nem mulasztatom itten kiemelni Füzeses György járási főszolgabíró buzgó fáradozását a főpap fogadása körül.

A küldöttség tagjai közül kiválólag megemlítendő: Benczur Emil, Bujanovics Frigyes és Béla, dr. Schütz Nándor, Adamkovics István, Schütz Sándor, Kocsis Endre, Placskó István, Antalóczy Antal, dr. Szombathy László, Labáth Béla, Verner Gyula, Szekeres József, Kéler Ede, Fajd Rudolf urak.

A határszéli fogadtatás után a főpap átlépte a határt, s a járási főszolgabíró vezetése és a küldöttség tagjai, a banderium és nép kíséretében Fekete-Patakon állapodott meg, hol is az iskolát meglátogatta s ott időzött déli 12 óráig. Ez után Benczur Emil földbirtokos szíves meghívására Mogyoróskára ment ebédre. Kedves kötelességem e helyütt kiemelni, azon ritka szíves-ségű vendégszeretetet, melyben a főpapot a házi ur és kedves szelleműs neje részesítették; a hosszú pompás terítékű asztal a park legszebb helyén volt elhelyezve, s a legnagyobb izléssel diszítve, az étkek bősége a borok kitünősége, de kiválólag a vendégszerető család szíves látása a főpapot, és a küldöttség tagjait d. u. 4 óráig tartották együtt. A toasztok sorát a házi ur kezdte meg éltetve a főpapot, azután egyik a másikat érte. Ebéd végeztével a püspök megköszönve a szíves vendégszeretetet, elbucszott a kedves családtól s hivatalos körútját folytatni elindult Tapoly-Izsepre, hová Bujanovics Frigyes és Béla mint házi urak által vitetett négyes fogaton. A küldöttség minden tagja ide is elkísérte, nem akarva egy pillanatra sem elhagyni a kedves vendég rokonszenves és barátságos körét. A helységben a lelkes és tanító által fogadtatott az iskola előtt, az egész falu népessége jelenlétében. Az iskola meglátogatása után délutáni 5 órától — Bujanovics Frigyes és Béla vendégszerető családjában töltte az időt esteli 7 óráig. Itten uszonnált, a fényes terítékű asztal kitűnő izléssel és nagy pompával volt kiállítva s csak úgy görnyedezett az étkek és a különféle drága borok terhe alatt. A felköszöntések sorát itt is a házi ur kezdte meg, éltetve a vendéget. Innét a főpap Sökut felé vette útját. A község határán, mintegy 60 tagu lovasbanderium élén, Labáth Béla varannói ügyvéd, mint a sókúti evangélikus egyház gondnoka fogadta szép beszéddel, honnan kíserve bevonult 8 órára Sökutra. Itt ujjlag Placskó István evang. lelkes által fogadtatott. Kiemelendő e helyen, hogy a sókúti iskolás gyermekek, s az összes nép, a diadalivekkel feldisztett utcán a »H a z á d n a k r e n d ü l e t l e n ü l «-t énekelve várakoztak a főpapra, ki is meglepetésének adva kifejezést, teljes meglepedéssel tért a lelkesi lakba éjjeli pihenésre. Kötelességérzet szól belőlem itt, ha a lelkes és tanító együttes buzgó fáradozását kiemelve, néhány elismerő szóval jutalmazom meg nemes hazafias irányu működéseiket. Adja az ég, hogy e két derék fiatal erőnek a népnevelés körül szerzett érdemeikért borostyán koszorut tüzzön homlokukra az elismerés.

Juniushó másodikán reggel Csákyó, Zamutó és Sökut községekben folytatta az iskola és egyház-látogatást, juniushó 3-án vasárnap az istentiszteletet Sökuton önmaga végzé az egyház templomában. Itt időzött d. u. 1 óráig. Ugyanazon napon Varannóra indult, szintén nagy kísérettel. A városelött két oldalon a banderium között, a város összes lakossága élén Pereszlényi István városi főbíró által lett fogadva. A város ünnepi szint öltött, mindenki feszülten várta megérkezését; a házakon a nemzeti lobogók hosszú sora volt látható. Innét ismét Volya-Hosszuzemőn keresztül Csicsókára ment, hol Benczur Aba és az intelligentia számos tagja által fogadtatott, e helyütt megis hált. Junius 4-én délután látogatásokat tett Varannón. A határszélén volt küldöttség minden egyes tagját meglátogatta, azonkívül a közös iskolát is. Junius 5-én reggel Mernyikre ment hivatalos útját folytatva, innen Varannón és V.-Hosszuzemőn keresztül mintegy 120 lovasbanderium kíséretében Vladár Kristófhöz ment Kladzánba. A banderium vezetője Füzeses György Károly és Liszkú József volt. Ezen helységgel a varannói járás területén hivatalos körútját bevégezve, a főszolgabíró és az intelligentia számos tagjai által kísértetett a nagy-mihályi járás határszéléig, mely járáson át mint hírlík, Beregmegyébe utazik. Kísérje a tisztelet és elismerés, a hazafias főpapot nemescélu útjában. V.

Reflexio.

Knopfler Sándor kartársam e lap 19. számában »A zsidó zugiskolák és a kormány« című cikkében erősen lép föl a héber iskolák*) ellen, melyek szerinte nem egyebek, mint kibuvók a modern oktatás alul és a korszellemet meg-

*) Knopfler ur nem a héber iskolákat, melyekben csak héber tantárgyak tanítanak, hanem igenis azoknak kinövéseit: a zugiskolákat támadta meg. Ő a héber iskolák reorganizációját hozta javaslatba. Szerk.

mételyező helyek; ezen mizerián úgy kíván segíteni, ha a kormány azokat is, mint zugiskolákat beszünteti, de azok szükségességét mégis elismeri, még pedig iskolakötelézettség ideje alatt és indítványozza, hogy azok az iskolaszék felügyelői alatt álljanak; továbbá, hogy az azokba járó növendékek nyilvános iskolát is látogassanak, tehát a fő a héber iskola és a nyilvános iskola csak mellékes, sőt zárjelben legyen szabad mondani: ha az évi tandíjt befizette, nem is kell járnia; végre kívánja, hogy a héber iskolában külön, nem tudom hol képestitett tanítóól 1888-tól kezdve, tehát 5 év mulva kivantassék a héber tárgyaknak magyarnyelven való tanítása.

Bocsásson meg t. kartárs ur, ha nézetének csak azon részéhez csatlakozom, hol a hibákat mutatja föl, de a javításra szánt eszközök szerintem nem vezetnek célhoz. Polemiába nem kívánkozom bocsátkozni, de az igazság kedvéért felvilágosítást kérek az olvasó közönség érdekében. Van-e a héber iskolákra szükség, vagy nincs? Ha van, melyik korban foglalkoztathatják azok a tanuló? Ezek azon kérdések, melyek minden olvasónál támadhattak a cikk elolvasása alkalmával, de a melyekre abban felelet nem foglaltatott.

Ha e közleményben a kérdésekre igyekszem felelni, pótolnám ugyan a hiányzókat, de egyszerűságra ellentétbe kell jönnöm a cikk t. írójával, még pedig, következőkben: szerintem külön héber iskolára nincs szükség, minden gyermek járjon nyilvános iskolába és ezen kívül más iskolát ne látogasson, a héber tantárgyakat pedig akár mint tudományt, akár mint vallást a nyilvános iskolában tanulja, még pedig már is magyarnyelven, nem 5 év mulva: elég baj, hogy ezelőtt már 10 évvel nem úgy tanulta, mert egy Magyarországon született tanító, ki a magyarnyelvet nem tudja, nem érdemes, hogy a tanítói nevet bitorolja és az iskolát megszenteltelenítse, mert oly ember, ki anyanyelvét nem tudja, abban hazafiságot nem látok és hazafiatlan ember tanító nem lehet. Vajon hol valja a biblia vagy talmud a rontott zsidó- vagy németnyelvet szentebbnek, mint a magyart?

A midőn a héber oktatást a nyilvános iskolába kívánják vinni, nem lehet figyelmen kívül hagyni vajon a hitközségi iskola elegendő oktatást ad-e a héberből, hogy a növendék, midőn kikerül az iskolából, ha nem is tudós, de legalább vallásának forrásait és ágazatait kell, hogy ismerje; ezt pedig az iskolákban használt biblia, történet vagy hittanból soha sem fogja tudni. Én ugyan nem kívánom, hogy talmudot tanítsanak a népiskolában (mert ha valamelyik szülőnek erre kedve van, taníttassa 12 éven tul, az állam ezt nem ellenzi), de annyit kell tudnia, hogy a héber nyelven irt imákat megértse, továbbá a vallástörvényekből (Schilchan aruch) a legszükségesebbeket; az eddig követett tanmódból nem tudom magamnak elképzelni, miként lesz előkészítve a mőz. vallásu növendék a seminariumra, amely intézethez a magyar zsidó oly nagy reményeket fűz és amelytől teszi függővé egyházának jövőjét. Igaz, hogy a héberre való előkészítés nehéz munkával jár, de ez idő szerint, míg a talmud és sok más héber könyv, — melyek mindannyian a mőz. vallás tantételeit tartalmazzák — nincsenek magyarrá fordítva, hogy azokat az édes anyanyelven tanulja az, kinek szüksége van reá, addig már csak mi viseljük a terheket; mert hiába mi most éppen az átmeneti korszakot éljük, azért igen óvatosságnak kell lennünk, nehogy gyors, merész ugrással reactiót szüljünk a minden régi iránt pedánsul ragaszkodó, hátra maradt hitsorsosainknál akkor, midőn az igazi haladásért semmit se tesszünk.

Ezek után bátorodom tisztelt kartárs ur indítványát ide módosítani:

1. Legyen gondoskodva, hogy az izr., valamint az állami képezdekből oly tanítók kerüljenek ki, kik képesek lesznek rendes vallás héber oktatást adni.

2. A zsidó hitközségek hassanak oda, hogy egy általános kötelező erejű tanterv dolgoztassék ki, melyszerint a mőz. vallásu növendék, héber nyelvtant, imát, bibliát fordítani és a vallási törvényeket tanulja.

3. A mőzes vallásu növendék semmi nemű más iskolát ne látogasson, mint a nyilvános iskolát.

S.-patak, 1883. máj. 29.

Schneider Jakab,
magántanító.

Különfélék.

(Matolai Etele), Visszaemlékezéseim honvéd életemre című munkája már elhagyta a sajtót s minden előfizetőnek megküldetett. Hogy szabadságharcunk egyetemes történetére nézve mily becses adatokat tartalmazhat e mű, csak azok lesznek hivatva megítélni, kik e fényes korszak eseményeivel behatóan foglalkoznak. Az érdemes

szerző — mint előszavában megjegyzi — »Visszaemlékezéseim«-ben korántsem tudományos történelmi munkát, annál kevésbé érdekesítő olvasmányok mulattató tárházát kívánta az olvasónak nyújtani, mindinkább megvilágítani ama dicsteljes hadjárat egyes epizódjait, melyek különösen a befejezéshez közeleg nagy tragédia rémületes napjaiban nagyrészt figyelmen kívül hagyattak s a melyeknek szerző közvetlen tanuja volt. Sok érdeket kölcsönöz a könyvnek. annak függelékeül szolgáló »Emlékirat«, melyet Lázár Vilmos honvédezedes aradi fogságában irt s amelyet a vitéz katona és vértanu utódai készséggel engedtek át szerzőnek, kihez mindvégig a leggyöngédebb viszony kötö — hogy azt könyve kapcsán a nyilvánosságnak átadhassa. Az előttünk fekvő könyvből, mely kiállításánál fogva is egészen meglepni termék — lapunk már két ízben hozott mutatót s így most már csak annak jelzésére szorítokunk: hogy a 224 oldalra terjedő mű Lövy Adolf sátoralja-új helyi könyvtáros bizománya s úgy nála, mint általa bármely könyvtárban is megszerezhető. Ára 2 ft.

(Zempléni megye közönsége) a gyászos véget ért országbíró özvegyéhez intézett részvénytájékoztatóra következő választ kapott: »Tisztelt alispán ur! Kesergő bánatom közepette vettem Zempléni megye tisztelt közönségének tekintetes alispán ur által kifejezésre juttatott meleg hangu részvénytájékoztatót, melyel felejtethen férjem gyászos elhunyt feletti gyászunkat osztva, a megye tisztelt közönsége felkeresni méltóztatott. Midőn a részvét eme megtisztelő nyilatkozatától a hála soha nem muló érzete fakad szívünkben, engedje meg tekintetes alispán ur, hogy ennek biztosítását mély köszönetünkkel együtt, magam és családom kifejezhessük, kérvén egyuttal: méltóztatassék ezen érzelmünk kifejezését a megye tisztelt közönsége nagybecsű tudomására juttatni. Fogadja tekintetes alispán ur kiváló tisztelettel nyilatkozatát, melyel maradtam Budapesten, 1883. máj. hó 17. Özv. Mailáth Györgyné.«

(Kozma Sándor) kir. főügyész, — mint lapunk múlt számában jeleztük — börtön vizsgálat céljából közelebb városunkban időzött. Az akkor elmondottakhoz pótlólag még azt kell csatolnunk: hogy a főügyész különös meglepedését jelenté ki dr. Löcherer Lőrincz törvszéki orvosnak a fogház korházában észlelt rend és tisztaság fölött, de amennyiben a rend és tisztaság daczára sem felelnek meg a fogház egészségügyi viszonyai az állam és humanitas követelményeinek, hangsúlyozta, hogy a megyei közigazgatási bizottság indokolt felterjesztést tegyen az igazságügyminiszteriumhoz s emelje ki benne mindazon hiányokat, melyek a kívánt jobb viszonyok beálltának lényeges akadályaként tűnnek fel s kombinált intézkedést, — minők a jobb élelmények, a börtönhelyiségek szaporítása s egészséges víz beszerzése — sat. tesznek szükségessé. Mint értesülünk, a fogházi orvos ur már át is szolgáltatva az adatokat, melyek a közig. bizottság által teendő felterjesztés erősítéséül mint nyomós indokok fognak felhasználtni.

(A csordahajtás) — mert még ilyen is van megyénk székvárosában — oly falusias stylumban gyakoroltatik, hogy lehetetlen ellene fel nem szólalnunk. Először is azt kérjük: mikor hozza be már a hatóság azon rég kívánt reformot, hogy a csordák a város melléktüzáin hajtassanak ki és be? Mert az mégis csak több a skandalumnál, hogy azon az utcán, mely a város közönségének fő sétá-helye s a melyen a vasúthoz és vasutól annyi helybeli és idegen közlekedik, egyszerűságra óriási port verő és a személyek biztonságát is veszélyeztető csordák defilírozzanak. Ezt már nem lehet tovább tűrni s a nagy közönség legmélyebb indignációjának, de egyuttal jogos kívánalmának is adunk kifejezést, midőn e botrány megszüntetését ujjában szorgalmazzuk. Az embert méreg fogja el, ha látja, hogy városunk egyedüli ékessége: a fő-utcza, mint válik naponként Augiás istállójává s a házak előtt nagy gonddal ültetett és apolt fák mint semmisülnek meg. A kapitányság — sok felszólalásunkra — egy ízben legalább azt az éktelen trombitalást tiltotta be, most az is szabadjában folyik, hogy legyen, ami necsak szemünket s tudónket, de hallérzékeinket is tönkre tegye. Sajnos, hogy a szolgabíró, mely itt a tulajdonképi rendőri hatalmat gyakorolja, mindebből a dolgokból mitsem hall és lát, külömben már rég intézkednie kellett volna, hogy azok legalább apránként orvosoltassanak.

(Szinészeinktől), kik f. hó 5-én az esteli vonattal utaztak Budapestre, meleg kézzorítások és szívélyes ölelések között bucsúztunk el a — viszontlátásig, mert valószínű: hogy e jeles társulat, mely annyi kellemes ést szerzett közönségünknek, a szüreti időszak körül ismét körünkbe jön. Csak jöjön is, hogy megmutathassuk: miszerint rokonszenvünk nem muló fellobbanás, de őszinte méltatása volt szorgalmuk és képességünknek.

(Brutalitás.) Minden jobb érzésű ember vére fellázadt azon kebellázító eset miatt, mely ma egy hete, Gesnasz vasuti hivatalnok 14 éves Béla fiát érte. A fiu, ki mint tanonc, a gyárte-

lepen volt alkalmazva, a Ronyva patak egyik ágában furdott a városon kívül s fürdés közben u. n. gummi-puskából egy kavicsot kidobva, azzal egy éppen arra menő paraszt embernek a lábát találta. A paraszt ezen oly roppant dühbe jött, hogy köre kapott s a vízben levő gyermek fejére oly irtóztató két csapást mért, hogy a szerencsétlen rögtön szörnyet halt. Az állatias természetű n.-báru illetőségű embert befogták; a gyászos, nem várt véget ért gyermeket pedig másnap fényesen, nagy részvét mellett temették el. A bonczoláskor konstataltott, hogy a halál a köcsapások, nem pedig vízbeesés következtében történt.

(A zsolyomkai) kedves kis furdót az idén meglehetősen látogatják; különösen ünnep- és vasárnapokon szép számmal vannak ott vendégek. A kiszolgálás ugyan kezdetleges, mert az új bérlo még nem tudott megerősödni; azonban ez idővel azt hisszük, változni fog, de változzék is, mert csak az oly vendéglős élhet meg, aki életre való. Aztán van egy más mondani valónk is. Tudjuk azt, hogy a kuglizó itt a part oldalba van vágva, míg a mulatóhelyiség lent a völgyben fekszik. Számtalanszor megtörtént már, hogy a kugligolyó a pályáról kiugorván, a vendégek nyakába zuhant, egyszer másszor pedig egy-egy arramenót fenyeget szerencsétlenség, mely könnyen lehetne végzetes kimenetelű. Rendőri szempontból szükségesnek tartjuk azért, hogy a kuglizó oldala (hogy a világosság el ne legyen véve), hacsak ritkán is beléceztessék, hogy úgy minduntalan bekövetkezhető szerencsétlenségekről ne kelljen tartani.

(A velejtei furdóban) mint már egyizben jeleztük, f. hó 17-én nyári multság fog tartatni. A vendéglős tájékozása végett, kik a közelebbben résztvenni ohajtanak, jegyeiket 80 krért (ennyi az ebéd ára) f. hó 15-ig Szentgyörgyi Vilmos kereskedésében kiválthatják. E multságára külön meghívók nem küldetnek szét s a mint bennünket értesítenek a vidék erősen készül abban részt venni, melyről bizonyára Ujhely sem fog elmaradni.

(Salamoni bölcsesség.) Hol volt, hol nem volt? elég az hozzá, hogy volt valahol egy — kakas. Ez a kakas hamis kakas volt s kapta magát átlátogatott a — más udvarára, mivelhogy tán valának ott szebb — tyukok, mint — amott. De a kakas becsipettett s leve ebből nagy patália, mert hát a kakas gazdasszonya követelte a kakasát attól az asszonyságtól, a ki azt becsipte. Nem oda Buda! Övé a kakas. A vers vége az lett, hogy a fontos kakas-ügy a kapitányág elé került. Nos?! És hangzott a Salamoni igazság szolgáltatás szava illetékesen: A kakas depónáltatni fog az utca közepére és a melyik udvarba veendi az ő utját, azon udvarba tartozó lesz. És a kakas szerencsésen beállított egy — harmadik udvarba. Inter duos litigantes, tertius — gajdos. Most már az egyik szomszéd a kakasnak a fejét, a másik a farkát fogja, a harmadik meg kopszítja erősen. Tableax!

(Krecsányi Ignác) és szintársulata — mint mult számunkban is említettük — ma egy hete bucsuzott el tőlünk. A színe került operette-ben Grün József ur is föllépett, mint műkedvelő s határozottan állíthatjuk, hogy igen szép sikerrel. Levonva, hogy az első felvonásban kissé tartózkodóbb volt mind az énekben, mind a játéokban, később mindinkább belemegyedett s a pár magán áriát és a duette-et Halmaynéval, ki ez este is igen bájos volt, valódi hévvel, érzéssel énekelte. Rengeteg tapsot kaptak mind ketten; ezenkívül a műkedvelő urat megjelenésekor a dalárda egy szép koszorúval lepte meg s virágcsokrokat is kapott. Az egész előadás kitünően sikerült s Krecsányinak meglehetősen utra való hozott be A szintársulat hétfőn este indult a főváros felé.

(Révész Imre) táncztanító f. hó 16-án tartandja táncvizsgáját a „Diana“ nagy termében,

melyre az érdekelt szülőket és a tánczművészet tisztelettel meghívja. Meghívók ez alkalommal nem küldtnek szét. Kezdeté 8 órakor.

(Megyénkbeli) Gercsely községben a mult héten három nap volt egymásután tűz s egy ház, egy istálló és egy csür égett meg. A lakosság gyújtást gyantit.

(Sárospatakon) és határában pénteken éjjel nagy eső esett. Csak Ujhelyre nem akarja fordítani az Ur az ő tekintetét...

(Az időjárás) valóban kétségbejítő. Egész május hónap eső nélkül ment el s a szomoru állapoton idáig június sem változtatott. Nap-nap után a növényzetet leforrázó hűséget tapasztaltunk, ugyannyira, hogyha ez még néhány napig így talá tartani: minden kiég. A mult héten egy pár napon át sötét föllegek tornyosultak nyugot felől s örömmel telt el az ember szíve, hogy vég-revalahára jótékony eső köszönt be, de egy pár erősebb dörgés után újra szétoszlottak a föllegek. Nagyon félős, hogy szomoru év következik reánk.

(Az ebmarások) napi renden vannak. Ritkán mulik el hét, de söt nap is, hogy „kutyaharapás“ miatt panasz ne tétessék. Nemcsak gyermekeket, de megtörténik gyakran, hogy felnőtt férfit vagy nőt mar meg egy-egy bitangoló kutya. Hangsúlyoztuk már, hogy a peczér csak akkor felel meg feladatának, ha folytonosan „gyakorolja“ az ő mesterségét. Nem pedig csak egy holdfogyatkozás, vagy holdtöltekor. Mert ez így nem ér semmit. Tudnánk utczákat megnevezni, a hol végig tekintve, legalább is 30—40 db eb kóborol, csatangel s veszettmódra vonit. Hát ezek már kiestek a perifériából? Aztán meg nem elég, hogy a peczér folytonosan munkálkodjék; de az a fődolog rendőri szempontból, hogy minden házigazda, ki kutya nélkül nem lehet, szigoruan utasítsassék, hogy kutyáját megkötve tartsa; mert ha az utczán mutatja magát nappal (már tudniillik a kutya és nem — gazda) akkor nincs pardon. És a kinek a szép szó nem használ, mire való — a birság?

(A róm. kath. elemi fótanodában) a zárvizsgák a következő rendben fognak a délelőtti órákban megtartatni: u. m. júniushó 19-én a III-ik, 20-án a II-ik és 23-án az I-ső osztályban. Melyekről a t. cz. szülőket s egyéb gyermekbarátot a tanítói testület nevében tisztelettel értesíti az igazgató.

(A korcsmákban) majdnem kivétel nélkül, bor helyett formális mérget árulnak. Kivánatos volna az ihatatlan italokat mielőbb orvosrendőrileg megvizsgáltatni. De fődolog: nem dobbal fogni a — verebet!

A „Képes Családi Lapok“ 36-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Tévtutak; beszély, (folyt. köv.) írta Szomoró Károly. — Szegény árva gyermek; költemény, írta Fülöp Aron — Gránátvirágok; (vége) írta Schiebel Hermin, fordította Halmágyi F. Gyula. — Szeget-szegeg; vig beszély, (vége) írta Tihanyi Benő. — A feltámadt halott; amerikai történet. — Felkelő és lenyugvó nap; életkép, (folyt. köv.) írta Paoli Betti, fordította Báthory Károly. — Heti tárcza; (Fővárosi sétányok) írta —y-y. — A Sarolta-kna története; elbeszélés (vége) írta Tóth Ödön. — Az orosz koronázási ünnepélyekhez; E. S.-tól. — A hon határában; a bukovinai csángók életéből, (vége köv.) írta Abaffy D. Albert. — Tell Vilmos; költemény, írta Seidlitz, fordította Ujlaki Kornél. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képek: Az első cserebogár. — Orvtámadás. — A moszkvai Krenl. — Melléklet: A „Mardona“ című regény 145—160 oldala. — Mai számunkhoz van mellékelve a „Nővilág“ jun. havi száma. — A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Számrejtvény. — Vers-talány. — Talányok megfejtései. — Megfejtők névsora. — Kérdések. — A kis lottó húzásai. — Hirdetések. — Előfizetheti: Mehner Vilmosnál, Budapest. IV. ker. papnövelde-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Nyilttér.

— E rovatban közlöttekért nem felelős a szerkesztőség. —

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferenc-forrás, Hunyady Mátyis-forrás,
Szt.-István forrás, Gróf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben. 13—15.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTHELEMÉR.

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

Hirdetmények.

Vh. 59. szám.

1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102 §-a értelmében közhírré teszi, hogy Lövy József Bécsi lakos kereskedő felperesnek, Klein Henrik homonnai lakos alperes ellen 80 frt tőke s törvényes járuléka erejéig a bécsi cs. kir. törvényszék által mult 1882. évi 19917 sz. alatt elrendelt kielégítési végrehajtási ügyben mult 1882. évi december 20-ik napján Homonnán felül foglalt Klein Henrik felperesnek, méltóságos Gróf Andrássy Gyula, Manó és Aladár ur ellen a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék előtt indított 882. frt 7 kr. tőke és járuléka iránti perbeli követelésből Klein Henriket illető felerésze folyó 1883. évi június 15-kén délelőtti 9 órakor Homonnán a városházánál most már második ízben kitűzött birói árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is a homonnai királyi járás-bírósnak folyó évi 469. p. sz. a. kelt végzése alapján el fog adatni

Kelt Homonnán, 1883. májushó 31-ik napján.

Demeczky József,
kir. bir. végr.

139. sz.

1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt br. végrehajtó közhírré teszi, hogy Veisz Mór-nak Kohn Lajos tokaji lakos elleni 3000 frt s. j. iránti ügyben a s.-a.-Ujhelyi kir. törvényszéknek f. évi. 1530 polg. számu végzése folytán alperesnél Tokajban f. évi februárhó 14-én bir. lefoglalt 1023 frt 39 kr. becsértékű házi butorok és activ követelésekből álló ingóságok a s.-a. ujhelyi kir. törvényszéknek f. évi 2237. polg. sz. alatti végzése alapján 1883. évi júniushó 14-én délelőtti 8 órakor alperes lakásán árverés útján eladatni fognak.

Egyuttal a netaláni elsőbbségi igénylők eltöbbségöknek az árverés megkezdéséig leendő bejelentésére felhivatnak.

Kelt Tokajban, 1883. évi június 1-én.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

207 sz./1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó közhírré teszi hogy Rosenbaum Józsefnek Buday Albertné szül: Pethő Zsuzsanna elleni ügyben 220 frt s járuléka iránt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék f. évi 3294. polg. sz. a. végzése folytán alperes lakásán B.-Olasziban biróilag lefoglalt 306 frt becsértékű házi butorokból álló ingóságok, a tokaji kir. járásbírósnak f. évi 877. polg. sz. a. végzése alapján 1883. évi Jnniushó 25-ik napján délelőtti 9 órakor B.-Olasziban Buday Albertné szül. Pethő Zsuzsanna lakásán megtartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Egyuttal a netaláni elsőbbségi igénylők elsőbbségöknek az árverés megkezdése előtti bejelentésére felhivatnak.

Kelt Tokajban 1883. évi júniushó 6-án.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

A közkedveltségű

krakói cserépkályhák

ez idén is a legnagyobb választásra berendezett

FŐRAKTÁRT

tartván, van szerencsém azokat a nagyérdemű közönségnek ajánlani.

LINKESCH SAMU ÖZVEGYE

vasüzlet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Ruston, Proctor és társa

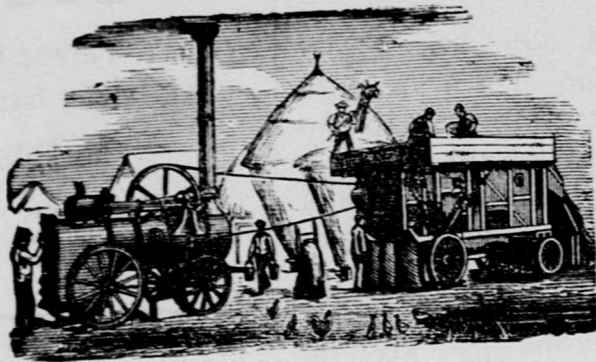
Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám.

ajánlják a legelső díjakkal kitüntetett
gőzmozdonyaikat

fa- és szénfűtésre,

szabad. szalmafüttő

gőzmozdonyaikat

gőzcséplőgépeiket

dobmentő

és

üveg tisztító előkészülékkel.

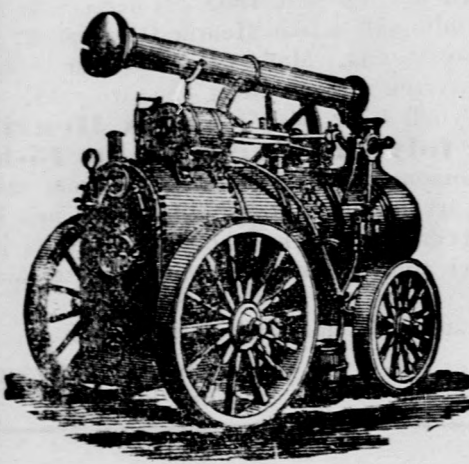
Hoffherr-fele egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járgányhajtásra.

Arjegyzékek bérmentve küldetnek.

2-10

ROBEY & COMP.

Budapest, IX-ik kerület. Üllői ut 35-ik szám alatt.

ajánlják országzerte legjobbnak ismert

tüzanyagot megtakarító

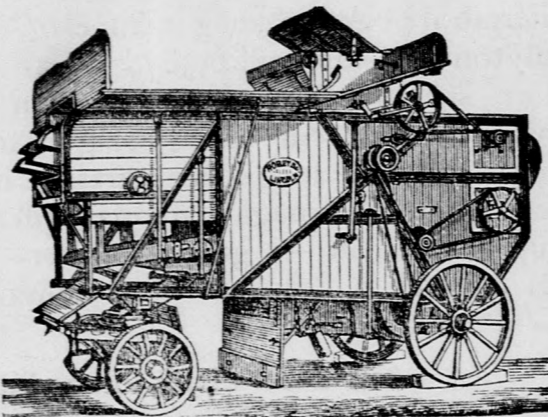
szén-, fa- és szalmafűtésre berendezett

gőzmozdonyaikat

felülmúlhatatlan és bármely időjárás vi-

szontagságainak legjobban ellentálló

vasgerendás cséplőgépeiket

s abadalmazott magán etető szerkezettel

vagy a nélkül.

Arjegyzékek, ugy Magyarorszag első rendü uradalmi és gazdától származó s gőzcséplő készleteink rendkívüli nagy munkaképességéről és utólréhetetlen tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legújabb kiadványunkat, kívánatra bérmentve küldjük.

2-10

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a m. k. közalapítv. sajlódi kasznársági irodában f. évi juniushó 28-án délelőtt 9 órakor a következő s Zemplénmegyében lévő bérleti tárgyak fognak zárt ajánlatok benyújthatásával egybekötött nyilvános árverésen 1883. évi októberhó 1-től 1886. évi szeptemberhó 30-ig terjedő három évre bérbe adatni:

Köröm italméresi jog	kik ár	762	frt	60	kr.
Bodrogkiszaludi korcsma és italmérés		1010	—	—	—
Bodrogkiszaludi halászat		105	—	—	—
Longi italméresi jog		25	10	—	—
Longi köporbánya		50	10	—	—

A magyar nyelven szerkesztett 50 kros bélyeggel, s a bértárgy kikiáltási árának 10%-val ellátott zárt ajánlatok 1883. évi juniushó 28-ig délelőtt 9 óráig egyedül a sajlódi kasznársági irodába adandók be, hol az árverési feltételek is a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utó ajánlatok nem fogadtnak el; versenyző a zárt ajánlatban kijelenteni tartozik, hogy a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Bérlők kik az uradalommal perben állanak vagy bértartozásban vannak, ugy nemkülömben kiskoruk nem versenyezhetnek.

Sajlód, 1883. évi májushó 29.

2-3

Kir. közalap. kasznári hivatal.

BÉRBE ADÓ.

Főméltóságú herczeg Windisch-Grätz Lajos tulajdonát képező Bónis, és Splényi féle curiak elnevezése alatt ösmert S.-a.-Ujhely város főutcáján fekvő bérházak, a hozzájuk tartozó italméresi joggal, továbbá a felső és alsó „Zöldág,” ugyszintén a „Csillag” nevű ugyacsak S.-a.-Ujhelyben a „Hecksén” fekvő korcsmaházak, a hozzájuk tartozó italméresi joggal, végül a Splényi curia szomszédságában fekvő Begányi féle kis boltok 1884. évi január 1-től számított három évre bérbe adatnak. A feltételek S.-a.-Ujhelyben Ambrózy Nándor ügyvédnél, Sárospatakon: a tisztartói hivatalban meg tudhatók. Írásbeli ajánlatok f. évi július 1-ig a sárospataki tisztartói hivatalba elfogadtnak.

Vh. 281. szám.
1882.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó a s.-a.-ujhelyi kir. járás-bírószág 4035/p. 82. sz. végzése folytán ezennel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. járásbírószág 4393/80. számú végzése által Fráter Sándor ellen Sonnenfeld János részére 315 frt követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 1600 frtra becsült 16 darab szarvasmarhából álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis a s.-pataki alsó határban, „Györgyutató” tanyán leendő eszközésére határidőül 1883-ik évi juniushó 20-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzetett, melyhez, a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak: hogy az érdeklött ingóságok ezen árverésen, szükség esetében becsáron alul is eladni fognak.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1883-ik évi májushó 26-ik napján.

Geöcze Andor,
kik. bir. végrehajtó.

TK. 2731. sz.
1883.

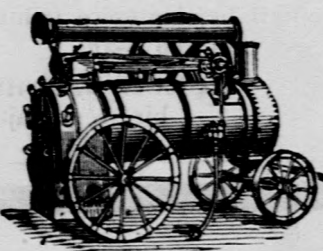
Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kincstár végrehajtónak Goreczky Sándorné szül. Serlák Regina végrehajtást szenvedő elleni 408 frt 70 kr. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. tsvszék területén lévő a s.-pataki 715. sz. tjkben fekvő a Goreczky Sándorné szül. Serlák Regina nevében álló 1572. hr. sz. a. dézsmás szőlőre a Szekfűn 162 frtban, a 4206—4207. hr. sz. a. meyeri szőlőre 112 frtban, végre a 8609. hr. sz. alatti rétre 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi augusztushó 23-ik napján délelőtti 9 órakor S.-Patak városa házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át, vagyis 16 frt 20 krt, 11 frt 20 krt és 16 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyamnal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ászolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvzsék mint tkvi hatóság-
uak, 1883. évi májushó 18-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.
Sziráky Barna,
kir. tszéki jegyző.

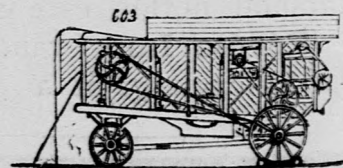
RANSOMES, HEAD és JEFFERIES

FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

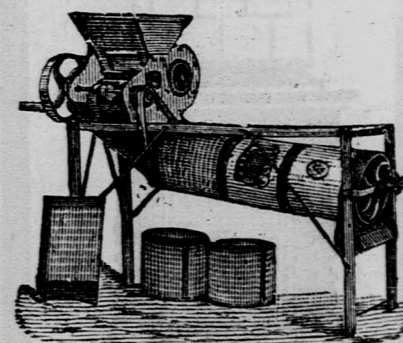
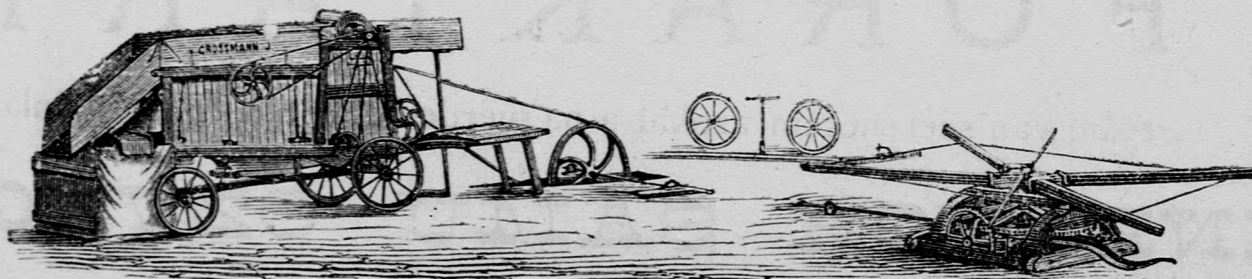
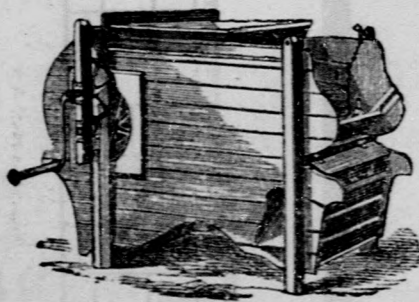
BUDAPESTEN.

Szives megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására tisztelettel felkérjük.

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BUDAPESTEN.

8-10

Nyomatott S.-a.-Ujhelyt, a „Zemplén” gyorssajtóján.